

Ceļojošā izstāde

“AUGŠZEMES TAUTASTĒRPS”

Izstāde veltīta tērpiem, ko valkāja agrāk un lieto arī tagad Sēlijas vēsturiskajā zemē, – Augšzemes tautastērpiem. Jēdziens *tautastērps* kļuvis tikpat pierasts kā *tautasdziesma* un apzīmē mums svarīgas vērtības, kas pārmantotas no paaudzes uz paaudzi. Tērps raksturo tautu, parāda tās tradīcijas, amatu prasmes un to pielietojumu, tikumu un skaistuma izpratni, to godā turēšanu. Tērps pastāsta arī par tā valkātāju: čaklu vai slinku, lepnu vai vienaldzīgu, rūpīgu vai nevēlīgu, bagātu vai nabagu un, protams,- no kādas tautas viņš nāk.

Augšzemes tautastērps ir latvieģības nesējs un tajā pašā laikā parāda, cik latvieši bagāti un daudzveidīgi, jo tik daudz latviešu tautastērpu veidu var saskatīt tautas svētkos, visiem kopā sanākot! Viens no šiem veidiem ir Augšzemes tautastērps, ar kuru mēs varam lepoties! Ja nespodrinātu, nekoptu un neaprūpētu savus dārgumus, tie gadu gaitā nosūbētu, saplīstu, ietu bojā un izgaistu no cilvēku atmiņas. Bet mēs to darām un arī ar šo izstādi rosinām pievērst lielāku uzmanību šo tērpu izpratnei, pielietojumam un popularizēšanai, jo tā ir viena no Sēlijas zemes identitātes zīmēm.

Sēlija var būt lepna, ieguvusi savu vārdu un ģerboni. Mums atliek tikai turpināt iesākto ceļu, visiem un sev stāstot par to, kas īpašs, nepamanīts, nenovērtēts un dižošanās vērts. Tautastērps ir viena no šīm bagātībām jeb identitātes zīmēm, kas Daugavas kreisā krata novadus padara par Sēliju – Sēļu zemi.

Izstādē skatāmi ne tikai materiāli no katram pieejamiem avotiem – interneta un grāmatām, bet arī Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājuma priekšmetu fotogrāfijas, lai ierosinātu pētniekus izmantot muzeju krātuves. Tas pietuvina mūs realitātei un rosina diskusijai par to, kādiem jābūt mūsu tērpiem 21. gadsimtā. Reizē ar to tas ir mudinājums profesionāliem pētniekiem pievērsties Augšzemes tautastērpu izpētei, jo Latvijai Sēlija ir neizzinātā un nepazīstamā zeme joprojām. Arī amatu pratējiem un pratējiem: audējiem, šuvējiem, izšuvējiem, tamborētājiem, knipelētājiem un citiem meistariem te paveras plašs darba lauks. Var teikt, ka šobrīd ir vēsturiski nozīmīgs laiks Sēlijai, kurai “rokās ir iedots” tās īstais vārds un mudinājums BŪT!

Biedrības *Sēļu klubs* projekts
“Etnogrāfiskie tērpi Sēlijā. Pētījumi, atzinumi, pieredze”

Finansiāli atbalsta Jēkabpils novada pašvaldība